

**Oikeustieteiden tiedekunnan tutkimusseminaari
12–14 maaliskuuta 2019
Lapin yliopisto**

Abstrakti

Minna Kimpimäki: Kolme tarinaa yhteiskunnan muutoksesta ja rikosoikeustutkimuksesta

14.3.2019

Puheenvuoroni lähtökohtana on muutos. Jokainen oikeustieteen tutkija joutuu varautumaan siihen, että tutkimuksen kannalta keskeisetkin säännökset voivat muuttua tutkimusprosessin aikana. Erityisen todennäköisiä prosessin aikana tapahtuvat lainsäädäntömuutokset ovat silloin, kun kyse on vuosia kestävästä tutkimuksesta kuten väitöskirjatyöstä. Esitykseni keskiössä eivät kuitenkaan ole lainsäädäntömuutokset vaan se, miten yleisemmät yhteiskunnalliset muutokset vaikuttavat oikeustieteelliseen – ja tässä tapauksessa rikosoikeustieteelliseen tutkimukseen. Lähestyn aihetta kolmen henkilökohtaisen esimerkin kautta. Esimerkeistä ensimmäinen liittyy vuonna 1997 valmistuneeseen liseniaatintyöhöni ”Neljä artikkelia ihmisestä kaupan kohteena”. Tässä oli kyse sekä yhteiskunnallisesta että oikeudellisesta muutoksesta. Ihmiskauppa oli tuolloin nousemassa oleva ilmiö, mutta aiheen oikeudelliseen tarkasteluun ajankohta oli liian varhainen, sillä ihmiskauppa oikeudellisena käsitteenä muotoutui nykymuotoonsa vasta 2000-luvulla. Toinen esimerkki on joulukuussa 2015 ilmestynyt artikkelini ”Humanitär verksamhet eller organiserad brottslighet? Ordnande av olaglig inresa i Finland”. Kirjoitin tätä laittoman maahantulon järjestämistä käsittelevää artikkeliani keväällä ja kesällä 2015 luonnollisestikin täysin tietämättömänä siitä, että Euroopan yllättänyt ”pakolaiskriisi” yltäisi syksyllä 2015 Suomeen asti ja muuttaisi artikkelin aiheen yllättävän ajankohtaiseksi. Kolmas esimerkki on keväällä ja kesällä 2017 kirjoittamani ja syksyllä 2017 ilmestynyt artikkelini ”Raiskauksen määrittelyn kipukohta: pakottamalla vai ilman suostumusta?”, joka ilmestyessään oli lähinnä jo hieman hiipuneen keskustelun esiin nostamista – aina siihen asti, kunnes lokakuussa 2017 alkanut Me too -keskustelu nosti seksuaalirikossääntelyn ja raiskauksen määrittelmän uudella tavalla julkisen keskustelun kohteeksi. Mikä sitten on näiden tarinoiden opetus – siitä ehkä enemmän maaliskuussa...